

70. GODINA ODJELA ZA VOĆARSTVO

Osijek 14.12.2017.

POVIJEST ODJEŁA ZA VOĆARSTVO

- ✖ Sedamdeset godina rada voćarske proizvodnje Poljoprivrednog instituta Osijek značajno je razdoblje. Počeci rada voćarske proizvodnje Instituta datiraju iz vremena kad je voćarstvo ovih krajeva bilo slabo razvijeno. Voćarstvu nije poklanjana veća pažnja, budući da je ovo područje bilo tradicionalno ratarsko-stočarski kraj.
- ✖ **Najznačajniji trenutak unapređenja voćarstva na području istočne Slavonije i razvoja voćarske djelatnosti Poljoprivrednog instituta je osnivanje Voćnog rasadnika u Osijeku 1947. godine u okviru Gradske ekonomije u Osijeku.**
- ✖ Osnivač Voćnog rasadnika, gosp. Josip Marinović, bio je praktični voćar i zaljubljenik u voćarstvo.

POVIJEST ODJELA ZA VOĆARSTVO

- Zaslugom **Josipa Marinovića** ustanova Voćni rasadnik postala je centrom za unapređenja voćarstva ovog područja.
- Zasnovana je proizvodnja voćnih sadnica sa kontroliranim porijeklom, uvode se u proizvodnju suvremene sorte i podloge, osnivaju se knjige matičnih nasada, kao i knjige rasadnika. U knjigama matičnih nasada opisuju se sorte i podloge koje ulaze u proizvodnju sadnica. Podizani su sortimentski, pokušni, matični i proizvodni voćni nasadi.
- Rezultati u pokušnim nasadima koristili su se i kod podizanja plantaže Borinci u Vinkovcima te i u podizanju voćnjaka školskih zadruga u Velikoj Kopanici, Trnavi, Donjem Miholjcu, Petrijevcima, ...

RAZDOBLJE DO 1960. GODINE

- ✖ Proizvodnja voćnih **sadnica** od 1951. – 1962. u ukupnom iznosu od **833.233 komada**, prosječno 80.000 tisuća sadnica godišnje
- ✖ Proizvodnja voća iznosila je 647 608 kg, odnosno 650 tona godišnje
- ✖ Površine voćnjaka 45 ha
- ✖ Početkom 1960. god. Odjel za voćarstvo Poljoprivrednog Instituta od Gradske ekonomije preuzeo je 128 ha zemljišta.
- ✖ Povećane zemljišne površine bile su udaljene 10 km od dosadašnjeg objekta u Drinskoj ulici u Osijeku. To su **objekti Nemetin** u površini 14 ha i objekt Istočno predgrađe (**objekt zvan Udarnik**) u površini od 114 ha.

-
- ✖ U tom razdoblju su adaptirane zgrade za smještaj sezonskih radnika (u toku rezidbe voćnih nasada i berbe voća) izgradnja mehaničke radionice, stolarske radionice, radionice za izradu ambalaže, te novo skladište za smještaj sredstava za zaštitu bilja.
 - ✖ Nadalje u izgradnji je bilo i skladište za voće predviđeno kao hladnjača za smještaj 100 vagona voća.
 - ✖ Podjelom objekta Istočnog predgrađe 48 na dva dijela (voćni rasadnik i odjel za voćarstvo) također su znatno smanjene zemljишne površine. Manjak zemljишta riješen je sa objektom Tovljač

RAZDOBLJE IZMEĐU 1960.-1970-TIH GODINA

- ✖ 1966. godine Voćni rasadnik se integrira u Poljoprivredni institut Osijek (današnji Odjel za voćarstvo).
- ✖ Prilikom ulaska u Poljoprivredni institut Voćni rasadnik je imao **206 ha** zemljišta.
- ✖ Proizvodnja voćnih sadnica:
- ✖ 1962. godini iznosila je 155 692 komada,
- ✖ 1966. proizvodnja voćnih sadnica iznosila je 243 934 komada.
- ✖ Iz razloga povećanja proizvodnje Odjel za voćarstvo pristupio je adaptaciji i izgradnji ekonomskog dvorišta na svom objektu Istočno predgrađe 48.
- ✖ U narednom razdoblju od ulaska Voćnog rasadnika u Poljoprivredni institut Osijek i pored poteškoća dolazi do povećanja voćnih nasada i u **1973. godini Odjel za voćarstvo posjeduje 93 ha** voćnih nasada od čega su najviše zastupljene bile jabuka i kruška.

VOĆNI NASADI I PROIZVODNJA VOĆA DO 1991.GOD

- ✖ Tijekom 80-tih godina prošlog stoljeća Odjel za voćarstvo doživljava svoj puni zamah. Proizvodnja voća odvijala se na 150 ha praćena velikom proizvodnjom voćnih sadnica.
- ✖ U pokusnim nasadima pratila se pomološka vrijednost novih sorata i podloga u agro-ekološkim uvjetima istočne Hrvatske.
- ✖ Početkom 1991. godine podignuto je novih 27 ha jabuka, tako je Odjel za voćarstvo ukupno imao **136 ha voćnjaka u proljeće 1991.godine.**
- ✖ Jabuka 67 ha, od toga rodnih 40 ha – urod 1687 tona
- ✖ Krušaka 35 ha, od toga rodnih 35 ha – urod 351 tona
- ✖ Prosječan urod jabuka se kretao 40 t/ha, a krušaka 10 t/ha

RAZDOBLJE NAKON 1991. GODINE

- ✖ Tijekom domovinskog rata Objekt Istočno predgrađe 48 potpuno je okupiran, a voćnjaci i rasadnik na objektu Tovljač bili su na prvoj liniji obrane.
- ✖ Kod većine voćnih nasada, posebno kod nasada koji još nisu došli u rodnost, došlo je do takovih oštećenja zbog kojih ih se nije isplatilo sanirati.
- ✖ Pored šteta koje su nastale okupacijom velikog dijela površina Poljoprivrednog instituta Osijek, otuđenjem i uništenjem imovine Poljoprivrednog instituta Osijek, štete na voćnom sadnom materijalu, na urodu voća, dolazi i do velikih šteta pojavom **bakterijske paleži voćaka (Erwinia amylovora)**.
- ✖ Budući se zemljište Poljoprivrednog instituta Osijek, Odjela za voćarstvo nalazilo u proglašenom području zaraženom karantenskom štetočinom Erwinia amylovora, dolazi do zabrane proizvodnje voćnog sadnog materijala kao i krčenja velikog dijela voćnih nasada.

-
- ✖ Kao Ustanova sa samostalnim financiranjem Odjel za voćarstvo u prvom redu nastojao je povećati što više svoju voćarsku i rasadničarsku proizvodnju, kako bi iz rezultata te proizvodnje mogao izdvajati određena sredstva za unapređenje voćarstva.
 - ✖ Nakon domovinskog rata Odjel za voćarstvo praktično se našao na početku svoga djelovanja jer je ostao bez proizvodnje voća i voćnog sadnog materijala.
 - ✖ Trebalo je više od deset godina kako bi se Odjel za voćarstvo oporavio od nastalih šteta i usmjerio razvoj ka poboljšanju voćarske i rasadničarske proizvodnje.

ODJEL ZA VOĆARSTVO DANAS

- ✖ introdukcija novih sorti i podloga
- ✖ znanstveno-istraživački rad
- ✖ klonska selekcija
- ✖ voćni rasadnik
- ✖ matični nasadi voćnih vrsta cac i cert kategorije
- ✖ sudjelovanje u nacionalnim i međunarodnim projektima

Matičnjak certificiranih pupova

PROIZVODNJA SADNOG MATERIJALA 2013-2017

	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
VOĆ. PUPOVI	867.060	867.060	810.795	174.700	659.500
VOĆ. PODLOGE	98.811	104.187	46.780	38.322	20.000
VOĆ. SADNICE	199.269	98.514	55.058	144.999	131.213

ZNANSTVENO-ISTRAŽIVAČKI RAD

Pregled znanstvene aktivnosti odjela za voćarstvo (2008.-2017.)

Znanstveni radovi iz skupine a1	8
Znanstveni radovi iz skupine a2	14
Znanstveni radovi iz skupine a3	9
Sudjelovanje na međunarodnim znanstvenim skupovima	21
Sudjelovanje na nacionalnim znanstvenim skupovima	22

PROJEKTI U PROVEDBI

- ✖ VIP projekt- „Utjecaj bioloških mjera na suzbijanje obične kruškine buhe (*Cacopsylla pyri* L.) i smanjenje biostresa u sustavu integrirane zaštite”, voditelj dr.sc. Vesna Tomaš (2015. - 2018.)
- ✖ VIP projekt- „Suvremene tehnologije uzgoja šljiva”, voditelj dr.sc. Ines Mihaljević (2016.-2018.)
- ✖ Nacionalni projekt- „Program podizanja kvalitete matičnih nasada agruma, jezgičavih i koštićavih voćnih vrsta”, voditelj izv.prof.dr.sc. Zvonimir Zdunić
- ✖ Međunarodni IPA CBC projekt „Razvoj novih tipova sadnog materijala za voćarstvo u razvoju, baziran na lokalnim genetskim izvorima i suvremenim tehnologijama”

ZAKLJUČAK I SMJERNICE RADA ODJELA U NAREDNIM GODINAMA

- ✖ Odjel za voćarstvo je kroz svoje turbulentno razdoblje u prošlosti opstao zbog prepoznate kvalitete svoga rada na unapređenju rasadničarske i voćarske proizvodnje
- ✖ Danas pod novim okolnostima i tržišnim natjecanjem smjer razvoja Odjela ide ka znanstveno-istraživačkom radu i uvođenju suvremene tehnologije u proizvodnju
- ✖ Jeden od glavnih ciljeva budućeg razvoja je i povećanje proizvodnje reproduksijskog sadnog materijala visoke kategorije za rasadničarsku proizvodnju RH kao i sudjelovanje u nacionalnim i međunarodnim projektima

HVALA NA PAŽNJI

